

Guia sentimental de l'Empordanet - Adrià Pujol Cruells

L'Empordà és un gènere literari consolidat. Qualsevol escriptor que vulgui practicar-lo disposa d'una tradició que admet reinterpretacions, apropiacions, i també aportacions. Nascut a Begur el 1974, fill del corrector lingüístic de Josep Pla, Adrià Pujol Cruells va estudiar Antropologia i actualment viu a Barcelona, de manera que està preparat per conrear el gènere amb la combinació de coneixements, vivències i distància que anomenem literatura.

La seva aproximació, titulada *Guia sentimental de l'Empordanet*, pren tres camins complementaris. El primer visita les rutes més fressades: els límits geogràfics, el tarannà local, les ermites visitables. Des del primer moment, però, Pujol Cruells hi fica cullerada ("L'Empordanet no existeix": amb aquesta frase comença el llibre). En comptes de limitar-se a recollir el més rellevant que s'ha escrit sobre el territori, es passeja per la perifèria del gènere i hi afegeix experiències personals, familiars, generacionals.

En un segon moment, el llibre presenta una guia exhaustiva de pobles i veïnats, a cadascun dels quals l'autor dedica unes ratlles o unes pàgines. El resultat és un poti-poti molt entretingut d'apunts lírics, etimologia recreativa, opinions il·lustrades, refranys, viquipedisme satíric, vocabulari local, citacions literàries (amb tendència al friquisme) ludolingüística, anecdotari autobiogràfic i qui-sap-lo. Dos exemples: Flaçà és bàsicament el bar de l'estació, mentre que Palafrugell es configura com un "bukake de pagesos encabits en casals llòbrecs".

L'últim camí comença com una guia d'hotels i museus, però de seguida arribem a la secció titulada *Breu corol·lari de la desinformació*, que ens acosta ("Vull que visitis anormalitats") als videojocs ambientats a l'Empordà petit, els polígons industrials preferits de l'autor, el Paintball Empordà o la central atòmica de Pals. La cara fosca, vaja.

Per Adrià Pujol Cruells, l'Empordanet és una magdalena on reviu la cuina de l'àvia, els genolls pelats a les calanques, la vella moto Honda NSR (li dedica una oda en decasíl·labs), les sortides amb la mare, els companys desapareguts, la vida anterior a la ironia, la nostàlgia per un espai desaparegut filtrada per la mirada de l'antropòleg i la voluntat de no fer el calet. En alguns passatges, el llibre es podria titular *Memòries de l'Adrià*. L'autor, però, sempre sap tornar al camí principal i oferir consells i itineraris. Finalment, més que literatura del jo –que també–, el llibre ve a ser una guia

versemblantment alternativa, subterrània, actualitzada, arbitrària, gamberra i tot, original i recomanable en cada capítol.

Tot i la prevenció davant el mestratge de Pla (a qui anomena *The Terminator*), Pujol Cruells ha acabat fent un quadern-gris, és a dir, un calaix de sastre homogeneïtzat per l'estil. Ara els pagesos no duen boina, sinó gorra de Repsol, però les essències es mantenen: “Els empordanesos petits retiren als suros, funda endurida i sang fosca”.

Murri i dialectal –indikètic-, Pujol Cruells millora amb aquesta guia *Escafarlata d'Empordà* (que va ser la seva posada de llarg) perquè sap treure partit dels límits. El perill ara és empordanejar, emborratxar-se de fraseologia, espremer records de seqüela en seqüela. La literatura del jo permet centrar-se en la forma, però la ficció demana una renovació de la matèria.